

Jelenségnaptár

2003. december (JD 2 452 975–2 453 005)

A bolygók láthatósága

Merkúr. December első felében kereshető meg az esti szürkületben a nyugati látóhatár fölött. 9-én van legnagyobb keleti kitérésben, 21° -ra a Naptól. Láthatósága a hó közepétől gyorsan romlik. 27-én már alsó együttállásban van a Nappal.

Vénusz. A téli esték feltűnő égitestje. December elején másfél, a végén két és fél órával nyugszik a Nap után. Fényessége $-4^m,0$, fázisa 0,9-ről 0,8-re csökken.

Mars. Az éjszaka első felében látható az Aquarius, majd a Pisces csillagképben. Éjfél táján nyugszik. Fényessége $-0^m,1$, látszó átmérője $10''$, mindkettő csökken.

Jupiter. Éjfél előtt kel. Az éjszaka második felében látható a Leo csillagképben. Fényessége $-2^m,1$, látszó átmérője $38''$.

Szaturnusz. Napnyugta után kel, csaknem egész éjszaka látható a Gemini csillagképben. Fényessége $-0^m,4$, látszó átmérője $21''$.

Uránusz, Neptunusz. Az esti órákban még megfigyelhetők. Az Uránusz az Aquarius, a Neptunusz a Capricornus csillagképben látható. Késő este nyugszanak.

A hónap Messier-objektuma: az M30

Az M30 a Capricornus csillagkép szép gömbhalmaz, vizuális fényessége 7,2 magnitúdó, mérete $12'$ (seds.org/messier). peremvidékén könnyen csillagokra bontható. Távságára 26100 fényév körüli értékeket adnak meg, legfényesebb vörös óriásai $12,1$ magnitúdósak, horizontális ági csillagai 15 magnitúdó körüliek. A halmazban mindössze 12 változó ismert, ezek közül azonban az egyik törpe nóa, ami gömbhalmazban ritkaság – az M5-ben és az NGC 6712-ben találunk még egyet-egyét.

Holdfázisok

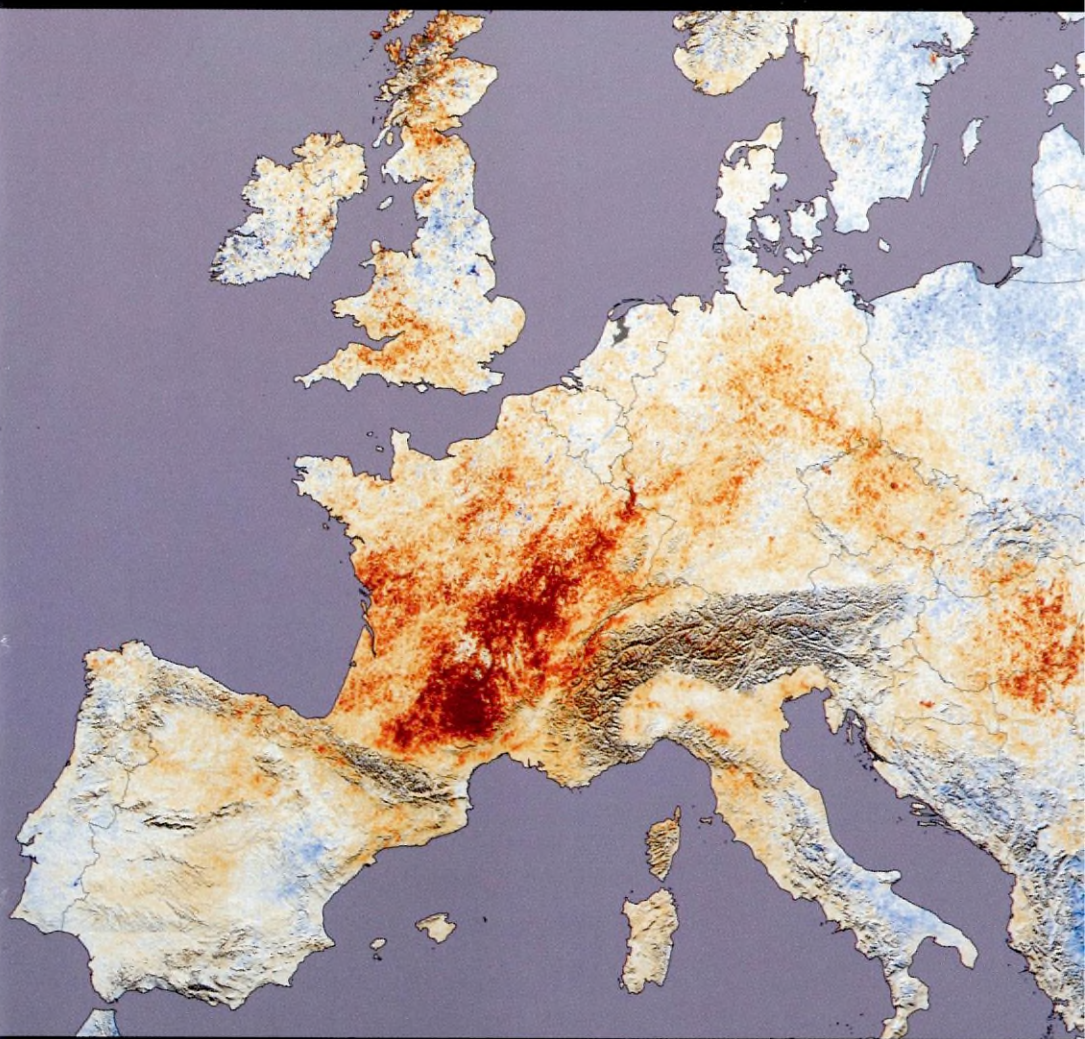
08. 20:37 UT	telehold
16. 17:42 UT	utolsó negyed
23. 09:43 UT	újhold
30. 10:03 UT	első negyed

Mira és SRA maximumok

01. R Gem	7,1	VA 3
05. RZ Per	9,4	
05. RU Vir	10,0	VA 4
08. X Cet	8,8	VA 15
08. U Eri	9,4	
08. X Aur	8,6	VA 3
09. S LMi	8,6	VA 9
13. T Eri	8,0	
13. V Ori	9,4	
13. Y Dra	8,4	VA 15
14. U Ori	6,3	VA 1
15. R Tau	8,6	VA 6
15. T Hya	7,8	
19. SS Cas	9,8	VA 11
19. S UMa	7,8	VA 11
20. X Cam	8,1	VA 8
22. V CVn	6,8	VA 9
22. W Tau	9,9	VA 11
22. S Lyn	9,6	
26. R Her	8,8	VA 15
26. T Cen	5,5	
26. R Ser	6,9	VA 11
27. RS UMa	9,0	VA 11
29. T Col	7,5	
30. V Cnc	7,9	VA 10

Mély-ég ajánlat

A Gemini csillagkép keleti része. Beküldés: dec. 6-ig.

A júliusi európai hőhullám térképe a NASA Terra mesterséges holdján elhelyezett MODIS mérőberendezés adatai alapján. A térképen a 2001. júliusi és a 2003. júliusi mérések különbségeit tüntették fel, tehát azt, hogy mennyivel volt hidegebb vagy melegebb egy adott területen a két évvel ezelőtti hasonló időszakhoz képest. A térképen látható, hogy különösen Franciaországban volt sokkal forróbb a nyár, a rendkívüli hőség több mint 3000 halálos áldozatot követelt